

ОСОБЛИВОСТІ ВИМІРЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Саркісян Л.Г.

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Оцінювання регіонального розвитку займає вирішальне місце у процесі стратегічного, тактичного та операційного планування, а екологізація суспільних відносин потребує відповідних об'єктивних та комплексних критеріїв вимірювання. Досягнення намічених цілей потребує систематичності у збиранні та аналізі інформації та консолідації зусиль представників усіх суспільних інститутів.

Керуючись світовим та національним досвідом у створенні та уніфікації показників сталого розвитку, необхідно враховувати плюралізм у підходах до вимірювання результатів, який має як позитивні (методологічна розробленість, теоретичний та емпіричний базис), так і негативні сторони (відсутність єдиного підходу щодо застосування показників на національному, регіональному та локальному рівнях через відсутність відповідної статистичної бази). Отже, незважаючи на велику кількість методик вимірювання, існує проблема у їх імplementації на певній регіональній площині із особливими характеристиками та властивостями, за умов відсутності відповідної статистичної інформації.

Система національних рахунків побудована таким чином, що відображає соціальні, екологічні та економічні складові системи відокремлено, не пов'язуючи, наприклад, вплив погіршення стану навколишнього середовища із зменшенням господарської активності у регіоні, або можливість підвищення його потенціалу за рахунок інноваційних, екологічно узгоджених рішень, тобто без врахування причинно-наслідкових зв'язків у системі. При визначенні показників необхідно враховувати основні характеристики регіону, його унікальність та особливості господарювання, тобто соціальні, економічні та екологічні виміри регіонального розвитку.

Існує два основних підходи до вимірювання сталого розвитку: побудова системи показників та виведення агрегованого індикатору. Наявність агрегованого індикатору дозволяє судити про ступінь сталості регіону, екологічності траєкторії розвитку. Таким чином цей показник може бути своєрідним аналогом ВРП, за допомогою якого вимірюють ефективність економічного розвитку, екологічний та соціальний добробут. Через ряд причин об'єктивного та суб'єктивного характеру, не існує показника, який відповідає всім критеріям сталого розвитку, є загальноприйнятим та комплексним.

Одним з можливих варіантів вирішення цієї проблеми є вимірювання екологічно узгодженого ВРП. Валовий регіональний продукт є показником, який ідентифікує економічне зростання у регіоні, але не відтворює справжню його вартість для навколишнього середовища та населення регіону. Введення цього показника до регіональних статистичних досліджень збільшить рівень їх достовірності та відповідності ситуації. Також необхідно зазначити, що вимірювання цього показника на рівні регіонів змінить кількісні параметри національного валового доданого продукту.

Вплив навколишнього середовища на ВРП необхідно доповнити показником еколого-економічної (зеленої) конвергенції регіонів. Зелена конвергенція – це якісне наближення регіонів у стані навколишнього середовища, що супроводжується та засноване на трансформаціях у економіці та суспільстві у бік процвітання та добробуту.

Проведення причинно-наслідкового ланцюгу між позитивними (покращення добробуту) та негативними (екстерналії) наслідками у економічній діяльності та змінами у СЕЕ системі виявляє важливість «зеленої» конвергенції. Врахування цих індикаторів є важливим для проведення своєчасних дій, які матимуть попереджуючий характер щодо деструктивних наслідків порушення рівноваги у соціо-еколого-економічній системі.

Таким чином, досягнення високих стандартів життя для усіх членів суспільства у поєднанні з чистим та безпечним навколишнім середовищем є бажаним результатом реалізації стратегії сталого розвитку регіонів, і для цього важливо віднайти механізми дії, активного впливу, здатні змінити або якісно покращити існуючі. А при визначенні показників сталого розвитку головною умовою постає рівноцінний підбір, для відображення повної та достовірної ситуації у регіоні, враховуючи в ієрархічній послідовності (глобальні, державні, локальні) пріоритети розвитку і дотримуючись принципу паритетності у прийнятті рішень щодо забезпечення регенеративної здатності складових.

1. Ключко С.Н. Региональный менеджмент устойчивости экономической системы / С.Н. Ключко, Н.С. Школина. – Балтийский экономический журнал, №1 (3), – 2010 г. – С. 67-76.

2. Караєва Н. В. Комплексна оцінка ефективності механізмів екологічного регулювання, спрямованих на забезпечення сталого розвитку території. автореф. дис... канд. екон. наук: 08.08.01 / Н.В. Караєва; Сум. держ. ун-т. — Суми, 2005. — 19 с.